

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadatanak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Opellik A..
«Általános Tudósítók» hirdetési osztálya Budapest.

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése
Ide küldendők az előfizetési díjak.
nyilvterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

NYILVITÉR PETITSORA 20 FILL.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

A test.

Választókerületről sokat hallani szép Magyarorszáiban. Egyházkerület, tankerület, szini kerület szerepet játszanak nyilvános életünkben. De a tornakerületek — ?

Ezekről, valljuk meg, a szakembereken kívül csak a legkiválóbb szellemek tudnak: a kik elég sokoldalúak, s éber figyelemmel kísérik kulturmozgalmaink minden ágát. A nagy tömeg a maga boldog felületességével nézi a világot: mit neki életkérdések, ha nem az ő élete van kérdésben; mit neki ideális szempontok vagy praktikus haszon, ha nem az ő foglalkozásköre nyújtja; mit neki a jövő nemzedékének edzett élettereje, mikor ő maga a mámorító jelennek élvezeteit mohón szüresöli.

Igen: manapság, a test kultuszának legfényesebb napjaiban, mikor a bankettek járványa dültöng, a női divat hazug szabása, duzzadt ujjai a test tullegetését hirdetik, az illatszerekkel élés (helyesebben visszaélés) az érzékeknek tömjénez. operaházunknak az egyetlen pénztári sikert egy ballet, azaz idomok kiállítása szerezte, a hírlapelárusítás pedig a nyers »passer par là« leleplezésének köszönheti legmagasabb rekordját — manapság a test eszményibb fogalomkörével, nevelésével. szebb képességeinek kifejtésével, brutális hatalmának elnyomásával a nép nem törődik. »A mit megettünk, azt a világ

nem látja,« mondja a szegényebb sorsu ember, s megfosztja testét a város szélére, erőladó lápléléktől; kiköltözik a város szélére, szemtelterakó helyen, megmélyezett talajra épített cizra házakba, csakhogy eldicsekedjek »szép lakásával«, nem törődve azzal, hogy a nedvesfalu épület a görvöly mérgét oltja be gyermekei zsenge testébe; és vétkes gyönyörrel túri, hogy a nagyvárosok utczái eleven kirakattokkal lázba borítsák a testet és idő előtt elsorvasszák.

Mintha nem az emberanyag volna a legbecesebb! mintha a mai nemzedék valami drágábbat, méltóbbat, nemesebbet hagyhatna hátra, mint a maga megújodását magzataiban. Mintha Faust módjára Homuncult állíthatnák elő göröbben és állandó villamfényárammal önthetőök körül, mint a mesterségesen tenyésztett növényzetet. — Könnyebb is ez, mint ember nevelni.

Homuncult törpe marad és rövid életű; az állandó fénynek kitétt, az éjjeli pihenés nélküli növények pedig egyoldaluan fejlődnek, kikelnek formájukból és megtagadják üde színüket. A szervezetet gonozni, nevelni kell; ében kell örködni felette, ismerni kell szükségleteit, fejlődésének minimális és maximális akadályait. Sőt többet: tudni kell, hogy az iskolában elkülönítettnek tanult test és lélek, kedély és szellem, hangulat és szenvedély sat. ép úgy üres fogalmak, mint a mit az ujjperc, végtag, törzs

elnevezések alatt értünk. A ki szivtágulásban szenved, annak nemcsak a szive beteg, annak a szervezete a sziv szomszédságában is meg van támadva, a hová a kitáguló izomszövet terjeszkedése nyomást, fájdalmat okoz. Külön a szívvvel nem lehet úgy elbánni, mint a hogyan az asztalfiát kihuzhatni; ép úgy külön a test és külön a lélek nem tekinthető, — lélek nélkül a test nem ember többé, hanem holt telem; testi dispositiók nélkül pedig lelki élet nem képzelhető. A puposnak, sántának más a lelkelete, más tapasztalatai és fogalmai vannak a szerelemről, vagy önzetlenségről, mint a külső előnyökkel ékes, önértetében túlzó ficsurnak; de a gerinczén vagy fellában kívül is van tagjaiban rendellenesség. Ismét igaz van a közmondásnak, hogy a baj nem jár egyedül. És mekkora baj az, hogy a testi nevelés terén annyira hátramaradtunk, mekkora visszahatással van ez a lelki, a szellemi élet átlagára.

A józan, bölcs cél mindenestire az egyenletes képzés: a test erejének, kitartásának, ügyességének mindenoldalu fejlesztése, karöltve a lelki, a jellembeli, a szellembeli képességek telhető kifejtésével. A ki a futásban dijakat nyer, még nagyon messze állhat a harmonikus, tökéletes testi-lelki nevelés tisztességes, átlagos színvonalától. Az iskolákban tanított rendszeres torna — ott a hol a tanára jeles szakértő és buzgó —

TÁRCZA.

Boricza.

Szép Borica, szép cigánylány de halvány!
Csak leborul kedvesének siralmán.
Égő szeme könnypatakja megered,
Drága lélek ott a mennyben, bocsásd meg a vétkeket!

Hallgattam, jaj, mézes-mázos beszédre,
Elesábitott a gról urfi beszéde.
Elesábitott az Uristen verje meg!
Hogy reám unt, féré dobott, összetörte szívemet.

Megérdemlem, nem is azért könnyezem.
Elhagytalak áldott lélek, hűtelen.
Boldogságod, nyugodalmad elveszett,
Önkezded szurtad által szerelmes hű szivedet.

Nem szól már, nem, hegedűd bús nótája,
Hiába sir a vajda rossz leánya
Virágomat minden este elhozom,
Itt zokogok, imádkozom, leborulva sírodon.

Megbocsátsz-e? megbocsáthatok énnekem? . . .
Sir mélyétől odvas csontváz megjelen,
Rát mutat a jegygyűrűre, szól se szól,
Csontujjával fenyegeti, s ködpáráként szétfoszol.

Szép Boricát apja sirva keresi,
Halott lányát a sirhalmon meglesi.
Kedvesével egy hant alá temetik . . .
Ma is búsan emlegetik szép Boricza esetit.

Versényi György.

Az apa haragja.

Irtó: Dayka Antal.

Messziről fehérlik a Mokos Pál két czimeres ökre, amint a hajlásban nagy lomhán ballagnak a barna ugaron. Lágyan omlik a jó esőverte föld a fényes ekevasról, szép egyenes csikban ugy borul egymásra a kövér hasítás kora reggel óta.

Mokos Pál lehorasztott fejfel jár az ekéje nyomában, mintha nem kormánykép lagná a két szarvát, hanem úgy pihenne a két keze rajta. Néha meg-megzörül a járomszög láncza, vagy összekoppan a két hatalmas állat szétálló czimere, ilyenkor fölveti búra hajlott fejét, mintha mély álmából verné föl valaki.

A nyirkos lapályban, ahol apró káka verte fel a füvet, egy régi, giz-gazos petrencze tetején tarka madár csettget magát billegve. Most hirtelen elszáll. Nincs már maradása; a halkodló berek elárulja fészket s a lepergő levél kergeti a szegényt határról-határra.

Bár vele mehetne Mokos uram erről a vidékről, a hol a szomorú ósz még szomorubbá teszi, ahol úgy érzi magát mint a hajléktalan vándor.

Mert mit ér ez a föld, az a fehér tanya, ha üres a tűzhely, ha nincs kire hagyni, ha nincsen senkije, a kiért fáradjon, ha a Mindenható magához szőlította azokat, a kiket oly igazán szeretett.

Ma két esztendeje, hogy eltűnt az egyetlen leánya, a gyönyörű Ágnes; ugy irta meg utról a szörnyű szegényét. Verje meg az Isten azt a Vida Ferkót, a szélmoltnár fiát, aki hittegette, csalogatta, a ki miatt elpusztult az a lány, tán épen valami utszéli árokban. Az ő lelkén szárad, hogy a felesége, az áldott jó asszony, a lány gondos nevelője sirba szállt azéta tenger bánatában, hogy az ő élete azóta rosszabb a halálnál.

Sajnálta is mindenki szegény Mokos Pált. Csak gonosz szomszédja, a ravasz Dúzs Máté örült Mokos baján, és siet is átkiáltani a buczka tetejéről:

— Tán kincset keres kend az eke nyomában?
Épen fordulóhoz értek. Haragosan veti ki ekéjét. Nagyot villan a kopott ekevas az ősi verőfényben. Ugy hagyja az ekét, ahogy kivetette, feloldalvást, a tézslát is leveti ökrei nyakáról, aztán rágyújt pipájára, s végig néz a szép darab földön:

Hej Ágnes, Ágnes, te rád várt ez a szép gazdaság, ház, szőlő, töltött verem, tömött láda! Miért is mentél el, miért nem borultál apád, anyád elé bocsánatért, irgalomért könyörögni?

Nem! Jól van ez így, az Isten akarta. Tán megölte volna szörnyű haragjában, szegényben. Hiszen még most is, csak a minap, mikor összezördült Dúzs Mátével a mesgyekérdés miatt, mikor az az ember azt vágta a fejéhez, hogy: Jobb

nemcsak az izmok szívós tömegét és hajlékonyságát növeli, hanem ugyanoly mértékben gyakorolja a jellemre oly fontos beszéget és akaraterőt, a felfogás eszközeit, a figyelmet, az emlékezetet; fokozza a kedélynek oly nélkülözhetetlen önbizalmát, s megajándékoz a jól végzett munka feletti édes megnyugvással.

Az antik világnézet az ember tökéletességének biztosítékát látta ebben az elvben: *tiszteld a testet!* A régi időkre, az antik példákra vissza-visszatekinteni pedig éppen a mi időkben vajmi felemelő!

Alispáni jelentés.

Méltóságos gróf főispán ur!

Tekint. törvényhatósági biz. közgyűlés!

Az 1886. évi XXI. t.-cz. 68. §-a s) pontjának, valamint az eddigi gyakorlatnak megfelelően, van szerencsém vármegyénk közgazgatásának és az ezzel összefüggő ügyeknek állapotáról szóló jelentésemet, — mely ezen évi január hó 1-től július hó végéig terjedő időszakot foglalja magában, — a következőkben tisztelettel előterjeszteni.

A felnőttek közegészségi állapota az év első hónapjaiban rosszabb volt, mint a múlt év első felében, azonban az utolsó hónapokban nagyon lepadt a megbetegülések száma. — A csáktornyai járásban és Nagykanizsa rend. tan. városban a hólyagos himlőnek néhány esete mutatkozott, de e ragályos bántalom tovatérjedésének a gyors intézkedés gátat velett.

A gyermekek közegészségi állapota nem volt kielégítő, mert míg egyrészl a ronc-szóltó toroklob szedte áldozatait nagy számban, addig a vörheny, kanyaró, fültömírgylob a vármegye területén járványosan uralkodott.

A szemcsés kórhártyalob, mely a perlaki, csáktornyai és alsó-lendvai járásokban tájkórosan uralkodik, a többi járások és r. tan. városokban pedig szórványosan fordul

elő, a félévi kimutatás szerint 2742 számmal szerepel, ebből gyógyult 488, elhalt vagy távozott 82, gyógykezelés alatt maradt 2172.

Rendőri boncolat teljesített 19-szer, külső hulla szemle rendőri tekintetből 91-szer, súlyos sértés bejelentett 31, öngyilkosságot 33 egyén követett el, véletlen szerencsétlenség általi halálnak 55 egyén esett áldozatul, elmekórnak 15 esete képezte a hivatalos beavatkozás tárgyát, veszett eb által 7 egyén maradt meg, akik védőtárs czéljából a budapesti »Pasteur« intézetbe szállítottak, szerencsétlen szülés előfordult 14-ször, hét éven aluli gyermekek gyógykezelése el lett mulasztva 304 esetben.

A tavasz és nyár folyamán a vármegye főorvosa a perlaki, csáktornyai és alsó-lendvai járások trachomás betegeit egyenkint, ugyszintén a nagykanizsai és zalaegerszegi gyógyszertárak kivételével az összes gyógyszertárakat jó eredménnyel, valamint a hévízi és balaton-füredi gyógyfürdőket megvizsgálta.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium a csáktornyai és alsó-lendvai járásokba egy-egy trachoma orvost rendelt ki.

A hasznos háziállatok egészségi állapota kielégítőnek nem mondható, mert míg az év első hónapjaiban, a sertésvész kivételével, a házi állatok közt semmi féle betegség nem fordult elő, addig április, május, június és július hónapokban a vármegye több községében lépfenében elhullások, veszettség, rühkór, a loállományban a tenyész-bénaság és a kanczák közt a hólyagos kiütések több esete fordult elő.

A sertésvész az egymástól legtávolabb eső helyeken, hol minden ragályozásnak esete ki van zárva, lép fel, s folyton szaporodik ugyannyira, hogy míg május hónapban a vármegye egészén csak 3 közséje, július hó végével már 30 közséje volt zárlat alatt.

Jelenleg a vármegyének következő községei vannak sertésvész miatt zár alatt, u. m. Csáktornya 10 u., Balaton-Magyaród 1 u., Kis-Komárom 2 u., Komárváros 6 u., Nagy-Réce 1 p., Szepetnek 1 p., Alsó-Zsid

3 u., Felső-Páhok 1 u., Felső-Zsid 3 u., Keszthely 10 u., Kustánszeg 7 u., Szilvágy 12 u., Pacsa 1 m., Bazsi 1 u., Csabrendek 5 u., Nyírad 1 u., Prága 8 u., Sümege 8 u., Alsó-Örs 8 u., Balaton-Füred 9 u., Hegyesd 7 u., Kapolcs 7 u., Mindszentkállya-Kis-Falud 10 u., Tördemely 8 u., Döbréte 7 u., Kustány 1 m., Zala-Szent-László 1 m., Zala-Egerszeg 5 u., Nagy-Kanizsán 5 udvarban, összesen 28 községben és a 2 rendezett tanácsu városban.

A szarvasmarha járási és kereskedelmi forgalmát illetőleg tisztelettel jelentem, hogy folyó évi január hó 1-től július hó 31-ig a központból az illető községek megbízottak részére kiadott 164.378 drb 10 filléres és 55.007 drb 6 filléres marhajárási úrlap, melyekért 19.738 korona 22 fillér szolgáltatott át a m. kir. adóhivataloknak.

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Felséges Nagyasszonyunk** boldogult Erzsébet királyné Ő Felsége gyászos elhunytának évfordulója f. évi szeptember 10-ére esvén, ezen okból a folyó évi szeptemb. hó 10-ikére hirdett törvényhatósági bizottsági közgyűlés folyó évi szept. hó 10-én délelőtt fél 9 órakor megnyitlatni, hogy a vármegye legmélyebb gyászának ezuttal is kifejezést adandó, a d. e. 9 órakor fog tartandó gyász-istenitiszteleten a törvényhatóság testületileg részltvchessen. Miről a t. bizottsági tag urakat tisztelettel értesitem. — Zala-Egerszeg. 1900. szept. hó 3-án. — Dr. J a n k o v i c h László gróf sk., Zalavármegye főispánja.

— **Az új tanév.** Városunk összes tanítézeiben, a közs. elemi, áll. polg. fiu- és leányiskolában, valamint az áll. tanítóképzőintézetben az 1900/901. tanév ünnepélyes megnyitása, s a »Veni Sancte« folyó hó 6-án volt. Reggel 8 órakor a tanuló ifjúság az intézeti lobbóval a tantestület vezetésével a helybeli plébánia templomba vonult, hol Varga Wolfgang hitoktató sztmisémet mondott. Az istenitisztelet után az

lett volna, ha a lányára vigyáz kend, — kitért iszonyu haragja, s majd hogy agyon nem ütötte.

Jól van ez így. Elszökött a leány szörnyű szegényével, a szegény jó anyja nem pirulmiatta, ő pedig leéli azt a pár estendőt, ami még hátra van, csak ne bánssa senki. S különösen Vida Ferkót — a szemlőlni fiait, — azt ne lássa soha. Megüzente neki a-on a szomorú napon, hogy kerülje ahol csak kerülheti Mohos Ágnes apját. Nem is látta azóta, csak a multkor kezdett üzengetni ebadtá bitangja, hogy bocsánatot kér, hogy szeretné ő a lányt halála percéig, hogy el is venné ő, hogy utána menne a világ végére, de hát hol keresse?

Mokos Pálnak nincs vajból a szive, elkergette a közvetítőjét.

— Hírét sem akarom hallani annak a bitangnak!

Mégis néha-néha, mikor az alkonyat borul a határra, amikor befelé húzódik minden élő állat, — észbe jut a kialudt tűzhely, az elhagyatottsága. Ilyenkor tán meg tudna bocsájtani annak a lánynak, tán még a Ferkót is befogná. — Nem! Nem! Kiverné őket a — fattyuval együtt.

— Így tépelődik Mokos gazda ott a fordulónál...

Rá alkonyodott. A mucci láposból hallatszik a bölény buffogása: eső lesz. Lassan készülődik. Egy keskeny nyíláson belátni a nádas közepébe. Oda tűz a lehanyatló nap sugárkévéje a zöld viz tükrére, hol azok a kis fekete pontok, a szár-

csák uszkálnak, melyek most hirtelen lármas tocsogással, szinte futva, maj félig repülve nekizudulnak a nádas sűrűjének.

Valami megzavarta őket.

A kacská Dúzs gyerek volda. »Hát ez mit akar, — kérdi magától Mokos gazda — csak nem az apja küldi megint egyezkedni?

— Hé te hó! — össze ne törd magad a nagysietségben!

— Pál bácsi, Pál bácsi, — lihége a gyerek — hazagyútt az Ágnes!

Mokos Pál beletántorodott a lágyszűz ugarba egész a csizmaszárj, elborult előtte az egész mindenség. Kiáltani akart, de torka összeszorult; hirtelen odakapott az ösztökényéhez, kihuzta, megázta, aztán lelkedezve, bukdácsolva futott keresztül-kasul a stéppéd ugaron a tanya felé.

A köcsögtartónál, a pitvarajtóban az asszony-nép ácsorgott, s nagy ijedten álltak félre utjából, félve mtogtatva: »Odabenn az Ágnes.»

Mokos Pál berontott. Aki odabenn volt, egyikét jó ismerős, kifutott előle. Az ajtó becsapódott a szinéből kikelt ember után, hogy rengett a ház belé.

Kívül az asszonyok egyre sopánkodtak, sügtak-búgtak, kezüket tördelték:

— Jaj Istenem, mi lesz most!

Ott benn pedig csendes minden. (Óh mily iszonyu ez a nagy csendeség!)

Az akol sarkánál valaki tart erre.

— Vida Ferkó.

Az asszonyok elébe futnak s rimánkodnak: — Jaj ne menj be Ferkó, — jaj megöl téged is. —

Vida Ferkó utat nyit magának s beront a pitvarba. Egy pár látór asszony besuhan utána.

A pitvar üres. Ferkó hallgatózik. Olyan csendes minden, hogy a legény szive dobogása is hallatszik amint odateszi kezét a kilincsre. Egyszerre megnyomja, elszántan betoppán, s öklét felemelve ordítja:

— A fiamért jöttem!

Az asszonynép sikolt, a merészebbje bekapdik az ajtón, vajjon mit látnak?

Mokos gazda ott ül a tulipános ládján, öleiben egy barna, gagyogó kis gyermek, mellette a lánya. Csókolgatja hol egyiket, hol másikat.

Vida Ferkó keze lehanyatlak, amikor meglátja. Ugy ellágyult, akár csak egy gyermek, mikor Mokos Pál fölkel, eléje ment s kezét szorongatva egyre mondogatta:

— Édes fiam, kerülj beljebb nálunk, ne vidd el az én kis unokámat!

ifjúság visszatért a muzsák hajlékaiba, hol az intézetek igazgatói lelkes beszédekben méltatták a nap jelentőségét, munkára, szorgalomra, tevékenységre intve a tanulókat; egyuttal felolvastatták az iskolai fegyelmi- és rendszabályok is. A szünidő tehát véget ért, s kezdetét veszi ismét az új tanév. Legyen ez új tanévben áldás a tanítók, tanárok működésén, erőt, egészséget, sok türelmet magasztos hivatásukhoz öszinte szívből kívánunk! a tanulóifjúságot pedig kérjük, hogy most, amidőn egy új év szellemi harcába indulnak, s a tanulás által igyekeznek maguknak szellemi kincseket gyűjteni, mint a buvár a tengerfenéken igaz gyöngyöt: a jó magaviseletet, a kitartó szorgalmat folyton lelki szemek előtt tartásuk, mert csak így válhatnak a jövőben az édes magyar hazá derék honpolgáiraiv! Isten nevével tehát előre!

— **Kossuth Lajos névnapja.** A nemzet megdicsőült atyjának, a szabadság lánglelkű bajnokának névnapját városunkban is hazafias lelkesedéssel ünnepelték meg. A helybeli Pecsnik-féle vendéglőben m. hó 25-én este a »Vasasztal« társaság tagjai nagy számban összejövének, hazafias dalok mellett ünnepelték meg a nagy napot. A vendéglő tulajdonosa ez alkalommal az étteremben levő Kossuth-képet virágokkal és nemzeti színű szalagokkal ékesítette fel.

— **Tisztelegés.** Moravetz Károly marburgi vezérőrnagy, ki altábornaggyá lépett el, s Sztaniszlauba helyeztetett át, ezen előléptetése alkalmából a vidékünkön elhelyezve volt dragonos- és a helybeli dísászedre tisztjei a legénységgel egyetemben f. hó 1-én este fényes tisztelegő-menetet rendeztek a kitüntetettnek. Több százra menő lámpionokat a dragonos- és dísászedre legénysége vitte, s a helybeli tűzoltó-zenekar játéka mellett a »Zrinyi«-szálloda elé vonultak, a hol üdvözlő beszéddel fejezték ki örömeiket ezen kitüntetés felett. Moravetz altábornagy meghatoltan fejezte ki az összes tisztikar és legénység előtt köszönetét, mire a katonaság élénk »Hurrah« kiáltásokban tört ki.

— **Szabadságon.** Dr. Krasovecz Ignác helybeli járársorvos 2 heti szabadságra menvén, helyettesítésével dr. Schwarcz Albert városi orvos bízott meg.

— **Kitüntetés.** Friedrich Náthán csáktornyai születésű, ki jelenleg Párisban tartózkodik, s ott a Bosnyák-Hercegovinai pavillon titkára, tevékeny működéséért kitüntetést kapott.

— **Változás a Szt.-Ferenczrendieknel.** A helybeli Szt.-Ferenczrendű zárdánál következő változások történtek: Tislér Timóthé áthelyeztetett Verőczére (Szlavónia), helyébe jött Szigetvárról Zabavnik Alajos. Husaina Hippolyt Varazsra ment vicariussnak, helyébe Lach Landulf jött Verőczéről.

— **Athelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Hrabetz Nándor helybeli áll. polg. fiúiskolai rajztanítót a temesvári áll. tanítóképző-intézethez s. tanárrá nevezte ki.

— **Jegyzői szigorlat.** Pintárics Pál botornyai segédjegyző mult hó 28-án Zala-Egerszegen kitűnő képesséssel tette le a jegyzői vizsgát.

— **Új tűzoltó-egylet.** Szobocicza községben új tűzoltó-egylet alakult, melynek elnöke Brunner Gusztáv aljegyző. A működő tagok száma 40.

— **Előléptetések.** A nagy-kánizsai kir. törvényszék elnöke Boda Ferencz és Fehér György csáktornyai járásbírószági fogházörököt a II-ik fizetési fokozatból az I-be léptette elő. — Hadrovics Ferencz helybeli levélhordó hasonlóképp magasabb fizetéssel léptetett elő.

— **Kirendelés.** Balaskó János helybeli csendőr Mura-Szerdahelyre kiségitőnek rendeltetett ki.

— **Bíróválasztások.** Alsó-Muraköznek a túske-szent-györgyi körjegyzőséghez tartozó községeiben a mult hónapban ejtettek meg a bíróválasztásokat. Megválasztott Túske-Szt.-Györgyön: Perkovics N., Alsó-Pusztákoveczen: Vuk János, Alsó-Hrácsánban: Kollarics Mátyás, Csehoveczen: Vuk Imre, Palinoveczen: Csanádi István, Turcsiscsén: Skvorcz Lénárd. Körgyámnak Purics István hodosáni közbirt. választott meg.

— **Menházi vizsga.** A dráva-csányi menedékháznál m. hó 31-én tartott meg a záróvizsgát, melyen a szülők nagy számban vett részt. A kiseddek éneke, játéka nagyban meglepte a közönséget, s dicséretére válik a menház-vezetőnőnek, ki ritka szorgalommal igyekszik magasztos hivatásának megfelelni. A menházat 50 kisedl látogatta, oktatójuk Horváth Francziska volt.

— **Ertesítés.** Figyelmeztetnek Csáktornya nagyközség lakosai, miként a szemvizsgálatok a mult évihez hasonló módon a lakásokon fognak a trachoma-orvos ur által az előre tudtall adandó idő és sorrend szerint megejtetni.

— **Halálozások.** Kovács Gyula helybeli kir. járásbírószági írnök f. hó 2-án, életének 35-ik évében elhunyt. A megboldogult már hosszabb idő óta nagy beteg volt, szenvedéseitől most a halál jótékony angyala váltotta meg. Elhunytát neje és négy kis gyermeke gyászolja. Temetése f. hó 4-én d. u. 5 órakor nagy részvétel mellett történt, melyen a kir. járásbírószág testületileg vett részt. — Zrinyi Viktor helybeli kereskedő 8 hónapos Lajos nevű fia f. hó 1-én elhunyt. Nyugodjanak békében!

— **Új postagyakornok.** A pécsi postais távirada-igazgatóság Grész Győző végzett kereskedelmi iskolai tanulót a helybeli postais távirada-hivatalhoz gyakornok-jelöltnek nevezte ki.

— **Értesítés.** Heilig József csáktornyai lakos, helyben gyérszeti és gazdasági cikkekre ügynöki-irodát nyitott. Irodája a Perlaki-utca Morandini-féle házban van.

— **Pályázat.** A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzletigazgatósága az 1902. évben szükséges a) 130000 drb I. rangú 240 vagy 270 méter hosszú, 15 cm. széles felső és 26 cm. széles alsó lappal és 16 cm. magas, b) 10000 drb II. rangú 220 méter hosszú, 15 cm. széles felső és 20 cm. széles alsó lappal és 14 cm. magas vasut felépítményi tölgytalpfa szállításra pályázatot hirdet és megjegyzi, hogy kedvező árak mellett ugyanilyen mennyiségre az 1903. és 1904. évekre is elfogad ajánlatokat. A szállításra vonatkozó részletes műszaki adatokat magában foglaló »szállítási és különleges feltételek« valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamránál, az országos ipar-egyesületnél, a kereskedelmi múzeum igazgatóságánál, valamint a déli vasuti igazgatóság pályafentartási osztályánál és annak magyar és horvát vonalain levő összes mér-

nökösztályánál díjmentesen kaphatók. A szabályszerűen kiállított, ivenkint 1 korona m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékon ezen felirattal: »Ajánlat talpfa szállításra 3611/P. számhoz« legkésőbb f. é. szeptember 30-ának déli 12 órájáig a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzletigazgatóságához Budapesten, I. Mészáros-u. 17. sz. (iktató hivatal) külelendők. — Budapest, 1900. aug. hó 30-án. — Az üzlet igazgató s á g.

— **Anyakönyvi kimutatások.** A külfárai anyakönyvi kerületben a mult hónapban 13 születés és 11 halálozás történt. — A botornyai anyakönyvi kerületben a f. év első felében 50 születés, 30 halálozás és 96 házasságkötés történt.

— **Hamis kártyások.** Mult hó 28-án három horvátországi illetőségű jómadár került a csendőrség kezébe. Névszerint Markovics György, Salamon József és Golobics György csavargók, kik nagyban kártyáztak hamis módon V. R. helybeli lakos házában. A csendőrség tetten érte, s nyomban átszolgáltatta őket a bíróságnak.

— **Tolvaj cselédek.** Spevez Ilona cselédleány, ki Czelkovics Antal helybeli vaskereskedőnél volt szolgálatban, m. hó 31-én 6 korona értékű ruhaneműt lopott el. — Grábr Katalin szolgáló pedig Zelenkó Rezső csáktornyai lakostól több ruhafélét lopott el 26 korona értékben. Mindkét tolvajt sikerült a helybeli csendőrségnek elfogni s a büntető bíróságnak átadni.

A boldog aggkor.

— Szentesi levelezőnköztől. —

Az élet rendes körülményei között, örömet s boldogságot inkább érez a gyermek kinek jétéknél egyéb gondja sincs, mint akár az ifju, ki szomjuhozva keresi korának örömeit, vagy akár a férfi, ki munkáját szereti, s annak gyümölcseit élvezi. Leginkább sajnálatra méltó bizonyára az, ki elérve az aggkort, szereteteinek ragaszkodásában is csak akkor gyönyörködhetik, ha egészséges. Valóban különösen ebben a korban olyan kincs az egészség, melyre ugyan jól kell vigyázni. Ha valamely eset folytán elveszítjük egészségünket, mily boldogság, ha újra föltálmahatjuk s mily megnyugvás az élet még hátralevő napjaira. Vigyáznunk kell, hogy egészségünk nagy rázkodtatásnak ne legyen kitéve; a legfontosabb elővigyázati rendszabály az, hogy vértünk tisztaságát megőrizzük. Csak akkor tudunk a betegségeknek ellentálmni, melyeknek nagy hatalmuk van az elgyengült szervezetben. Csak a vér ereje biztosíthat egészséges aggkort gyengésen nélkül. A bánat, szomorúság, mely mindenkinek sorsa nem győz le oly gyorsan s könnyebben elviselhetővé teszi a lelki és testi szenvedéseket. A vének egy hatalmas helyreállítója bámulatos eredményt ért el gyermeknél, ifjunál és öregeknél. Elmondjuk Berényi Istváné urólgy (Szentes) esetét, ki oly nagy korban is vissza tudta nyerni virágzó egészségét.

— Jólehet előrehaladott koru vagyok — írja — a Pink-pilulákat olyan eredménnyel alkalmaztam, a minőt hatvan éves korom mellett már igazán nem reméltem. Ma igen jól érzem magam és boldog vagyok, hogy önt föltálmazhatom soraim köztélere.

A Pink-pilulák, mint a vér legjobb helyreállítóit minden a vér gyengésége által létrejött betegséget a legnagyobb sikerrel gyógyítanak. Ilyen a vérszegénység, a sárgaság, idegbetegségek, gyomor- és bélbajok, reuma és izomgyengéség.

A Pink-Pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszer-tárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszer-tárban, Budapest, Király-utca 12.

Felölő szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, **Margita Jožefa** urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznanne pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povuđljivi list za puk

Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor
Na pol leta . . . 4 kor
Na četvert leta . . 2 kor

Pojedini broj: koštaju 20 fill.

Obznanne se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse« »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Opaznje pri plodjenju žita.

Med kultur-biljinami su najbolje poznate biljine žita, kakti one, koje najmenje zahtevaju, pak zato i to najviše gazdov na to nagiblje, da se sa žitnimi biljinami najmenje staraju, i jedino samo na kocku narave je ostaviju. Sigurno je i onda, da takov gazda, koj tak postupa, na mesto težkog i vrednog klasa, nikaj vrednoga drača i strička žnje.

Najvekša je zadaća dakle jednomu gazdi, da pozna sve one stvari, koje utičeju na svrhu ploda.

Od ovih stvarih i uticanjah po dugi opažnji vu sledećih moremo govoriti:

Plodimo takvu fajtu, koja zvun drugih dobrih svojstah ima i to, da se ravno dozreli, jer s čim je raneše žito, s tem se menje moremo bojati, da bude žito stišnjenog zrna.

Za plodjenje dobru zemlju hasnujmo, jer na vreme dozrelenja ova takaj ima uticanje. Preveć vezana (žilava) ilovača, tak vu kakvoći, kak vu kulikoći menje ploda da, kak posrednje vezana, pak zato se za popravljjanje

ovih moramo skrbeti. Ovo popravljjenje more biti ili cevi pod zemljom za vodu voditi, ili pak vapnenje.

Sa cevi oslobodimo zemlju od nepotrebne vode, pak zato ju bolje more luft prehoditi, bude topleša, i plodneša, a vapnenje pak zemlju oprashi i na plodnešu dene, a sve to pak podpomore rano dozrelenje i lepsi, bolši plod.

Pazljivi moramo biti pri oranju najme pak pri glibočini jer iz opažnje znam, da gliboko oranje kesneše dozreli žito, kak drugač. Ali sa tem ne velim to, da je gliboko oranje nē treba hasnuvati, nego na opak, jer vnogoput je slučaj, kada sa glibokim obdelavanjem vekšu svrhu postignemo tak n.pr. vu jako vezani ili pak mokri, jer sa tem popravljano zemlju.

Gnojenje je takaj znamenito. Vu friški gnoj samo negda, ako je zemlja jako neplodna, slobodno gnojimo, jer stalnog gnoja organski nitrogen dozrelenje kesni, ali delani nitrogen gnoj je ne tak škodljiv, najme pak onda, ako su i druge hrane biljinah vu zemlji.

Fosforgnoj najveću pozornost zahteva med delanimi gnoji, jer nē samo, da dozrelenje podpomore, nego i vu kulikoći pod-

pomore plod, najme pak na takvoj zemlji, gde smo štalski gnoj hasnuvali, jer takov gnoj popravi i falinge štalskoga gnoja.

— F. —

KAJ JE NOVOGA?

Zgoreti ljudi.

iz Baja varoša javiju jednim peštanskim novinam, da se je tam o. m. 4-ga velika nesreća pripetila. Na kraju varaša vu jednoj vulici se je vuzgala jedna slamnatim krovom hiža i komaj kak su spazili ognja, je već četiri stanjah vu ognju bilo. Nekoliko ljudi je iz jedne štale hotelo oslodićti vun marhu, ali na nesreću, jer se je krov na nje vrušil. Dva muži su zgoreli, a jeden dečec pak se je težko oranil.

Objava.

Heilig József se je vu Čakovca stalno nastanil i vu gospodarstvenih i kemičnih stvarih, kak takajše vu materialni robi je agentstvo odpril vu Preločki vulici vu Morandniovoj hiži poleg preparandije.

Velika nesreća na željeznici.

Na amerikanski Reading Philadelphia — željeznici se je velika željeznička nesreća pripetila. Jeden sa putniki pun osobni

Z A B A V A

Kriva prisega.

Nieki dobrostojeći muž si je šparanjem lepu svotu novac prišparal, pak kad je moral jednoć nekam po dugšem poslu na duže vriemena odputovati, bojal se je, da mu tko njegove velikim trudom prišparane novce neukrade, ako je doma pusti, ako pak je sobom ponese, bojal se je da ih na putovanju neizgubi i tak je anda zaključil, da je svojemu jednomu prijatelju u pohranu preda dok se on iz svog putovanja povrne. Preda anda na čuvanje svoje novce, same banknote, jednomu od svojih prijateljah u kojega je imal navise povierenja, pak zato si niti nije pustil od njega kakovo pismo dati, da je novce u pohranu prijel, em je bil pošten čoviek i vieran prijatelj: dakako da niti iz daleka nije slutil, kak se bude nad tim prevelikim povierenjem za kratko vrieme žuhko kajal.

On otide, i kad se je poslie dužeg vriemena iz svog putovanja vratil, ide odmah k prijatelju, koj je njegove novce čuval, te mu pripovieda o svom putovanju svašta, što je doživl, a na koncu ga zamoli, da mu

njegove novce sad natrag dade. Nevaljani prijatelj se nad tum prošnjum začudi te ga pita kakti osupnjen: »Kakove novce hoćeš od mene? Ja se niti najmanje nesiećam, da bi ikada od tebe kakove novce u shranjbu bil prijel.« — Ove rieči je prevareni prijatelj iz početka držal za salu, ali kad je s vremenom videl, da se njegov krivi prijatelj nikaj nešali, nego ozbiljno nieće, da bi od njega kakove novce bil prijel, pričel mu je na sve moguće načine dokazivati, gde i kada, te kojimi riečmi mu je novce predal, te ga zaklinjati, da njihovo staro prijateljstvo nekonji, već da mu trud i muku dugih godinah povrati, koje je izbilja u pohranu od njega prijel. Ali toga zločestoga prijatelja niti su prošnje niti dokazivanja niti suze mogle genuti, da povierene novce onomu povrne čiji su bili i od koga ih je u pohranu prijel, već je uvijek samo zlobno tvrdil, da on o nikakovih novcih nikaj nezna i da prijatelj njemu nije nikaj u shranjbu predal.

Tu sad prevarenomu siromaku nije nikaj drugo preostala, već se sudu uteći, i to je učinil. Vkanjlivec bude pred sud pozvan, ali i ovde je ostal pri starom, te tvrdil, da on od prijatelja nikakove novce nije prijel. Pod takovimi okolnostmi mogel je sudac, za da nekakovo svietlo u tu zamršenu stvar

dobi, samo još jedno sredstvo upotriebil a to je bila prisega. U to ime anda odlučil sudac da će desetog dana od danas nevierni prijatelj imati prisieći, da on od svog prijatelja nema nikakovih novac u pohrani. To pak je sudac zato na tak daleko odgodil, za da obtuzeni, ako bi mozbit ipak bil krivec, bude imal vriemena promišljavati i u slučaju krivnje se na pravi put obrnuti.

Ovaj anda je svojom crnom dušom otisel iz sudnice te sada još k tatbini neka nečavnni zločin počini, najme krivu prisegu. Cielo ovo vrieme do termina za prisegu nije imal mira, uvijek mu je taj nesretni deseti dan bil pred očima; kad i kad mu je došla misel, da bi ipak bilo bolje, da zatajene novce prijatelju povrne i šujim se pomiri, nego da krivom prisegom tak veliki i odurni grieh počini, ali pohlepnost i pokvarenost srca su u isti mah plamenito preduzetje u njem zadušile. I sad je mislil i promišlaval, jeli nebi mozbit bilo moguće, da se krivoj prisegi vugne a novce ipak zadrži, i sad mu dojde peklenska dosietka na pamet. On si najme dade načiniti šuplu batinu, na kojoj gore je bil gumb, koj se je mogel prišarafiti i odšarafiti; u tu šuplinu batine je metnul na tanko skupa zmotane prijateljeve banke te je onda gumba gore prišarafil i

cug se je na Halfield banhofu tresnul vu jednoga cuga sa terhom, koj se je čisto združil. Petnajst ljudi je zgubilo život i jedno petdeset se njih je oranilo.

Štatistika jednoga vurarara.

Lemberg varaša vurar je nê bil zadovoljen sa plaćom, koju je za navinenje vurah dobil, pak zato je molbenicu dal k poglavarstvu za podignenje plaće. Da bude mu prošnja stem bolje poslušena, je sledeće izkazanje (štatistiku) napravil: »Svakdašnji put vu turen je treba 288 jezer stengah preplaziti na leto, za navinenje vure je na leto 441.650 put treba ključa obrnuti, kaj je tuliko kak 228 jezer centov zdignuti. K tomu dojde nove cirkve i škole vurah navinenje, kaj znači 83.025 stengah i 143.180 centov zdiganja.« Poglavarstvo je odredilo podignenje plaće.

Kaj bi koštalo put vu Sunce?

Jeden amerikanec je izračunal, da bi jedna željeznička karta iz zemlje vu Sunce 930 jezer dollarov koštala. Poleg zone nemške željeznice do sunca 140 millionov kilometrov računajuć — bi to 6 i trifertalje million markah koštala jedna II. razreda karta Ali takovu kartu bi sin moral herbatu po otcu i to do desetog koljena, jer k putovanju vu sunce, ako na vuru 60 km. računamo, je 2.500.000 vur ili 104.166 i trifertalje danah, ili 258 i pol ljetah potrebno.

Odkritno klanje.

Jedna služkinja je došla ove dane vu jeden budapeštanski štacun i žensku zlatnu vuru je hotela kupiti. Pred nju su deli pet vurah, ali niti jedna se njoj nije dopala. Vzeli su još više vun iz pakleca, ali niti ove su njoj nê treba. Nazadnje je vurar još poiskal nekoliko parov, ali med tem je zgedal da se služkinja sumnjivo ponaša. Nazad dene vure i spazi. da jedna fali. Nazad zahtjeva od puće, ali ova se srdito protivila. Odišli su k redarstvu, gde su previzerali pucu, ali pri njoj nisu nikaj našli. Već hoćeju nju pustiti, kad je jedna muš-

ca zletela vu nos služkinje. Puca je nato jako kihнула i kak je tak glavu stepla njoj je vura vun opala iz ustah. Pod jezikom njoj je bil, ali tak sposobno, da njoj to med govorom nije bilo moći poznati.

Rajši vumret, kak ostareti.

Lépa devojka je bila negda Vlasity Draga torontalska srbska puca. Lépa je bila, pak je ipak ledična ostala, jer ju je mati tak čuvala, da nju je niti jeden dečko niti poglednuti ne smel. Togo se je navoljila Draga, bolelo nju je, da svaka ide zamuz samo ona ne. Vu nedelju je na tanec hotela ili, ali nju je mati nê pustila. Na to je puca žvepljo pila i kad su ju pitali, za kaj je vćinila to je rekla: »Rajši vumrem, kak pak da bi doma ostarela!« Mlêko su ujoj dali od česa je leži postala. Sigurno, da bude ju vezda mati višeput vun pustila.

Zgoreta občina.

Poleg Pozsonya je o. m. 4-ga Henčó občina na pepel zgorela. Strašni ogenj je na kraju sela vudril vun vu jednoj parmi i vu vetru se je tak hitro širil, da je siromaško ljudstvo zdvojno moralo gledati, kak pusti sve plamen, bez toga, da bi kaj osloboditi bilo moći. Zgorelo je 96 hižah i gospodarstvenih zidinah, rim. kath. i luteranska cirkva. Zvun ovih je zgorela sada zazidana nova luteranska škola, koju su ove dane hoteli posvetiti. Zmed stanovnikov su četiri takajše zgoreli. Svi stanovniki su bez krova i kruha i pomoć je do sada od nikud još ne došla.

Gdo na krovu lumpari.

Vu pivnicu jednoga berlinskoga vinotrgovca je nutri vdril jeden rauber prošlu nedelju čez oblok na dvoru. Izpil je nekoliko flašah pivo i dobro se je najel sa šunkom i drugim kaj takvim. Kad je hotel oditi je spazil, da su med vremenom zaprli vrata jer je vu hiži nigdo ne stanovali, samo nadzornik hiže; sve hiže su verkstali, a ovi pak su vu nedelju prazni. Rauber, kad je videl, da drugod nemre vun, kak čez krov, je išel vu pivnicu, dobro se je naklaj sa svem, a zatim pak je išel na krov, gde je. kaj je so-

bom donesil spil i pojel, a zatem pak se je mirno legel na krovu spat. Kad se je zbudil, se mu je čudno vidlo, da su okolo njega stene jer je bil vu — reštu.

Kojim se rado k rukam prime.

Špevecz Ilona služkinja vu Čakovcu pri C. Etkovics Antal štacunaru služeca je proš. meseca pri svojim gazdi za 6 korun vrednosti oprave vkrala. Grabar Katalin služkinja pak je od Zelenko Rezső čakovečkog stanovnika više oprave vkrala vu 26 korun vrednosti. Obvede su žandari prijeli i prek dali sudu.

Follšni kartaši.

Prošlog meseca 28-ga su tri dobre štice prijeli čakovečki žandari. Svi tri su iz Hrvatske, imenom: Markovits György, Salamen Jozsef i Golobics György potepuhi. Ovog dana su se ravno kartali vu hiži V. R. čakovečkog stanovnika. Ali žandarstvo nje je prijelo i prek dalo kot. sudu.

Novo ognjogasno-družtvo.

Vu Szobotici se je novo ognjogasno družtvo postavilo, kojemu je predsednik Brunner Gusztáv podnotariuš. Delujućih članov je 40.

Strell se je med spavanjem.

Od znamenite nesreće nam daju glas iz Kasse. Szinmam János gazda iz Jászó-Ujfalú občine je ove dane hotel na vadasiju iti vu jutro zarana, pak zato si je prvešnji — den na večer — pušku pripravil nabitu poleg sebe na postelju. — V noći med spavanjem je tresnul sa nogom kokote puške, na kaj su se obvede cevi sprožila i kuglje su vu telo nesrećnoga čoveka odišle i tak su ga teško oranila, da je drugi dan po poldan vumrl. Žena i četiri dece ga oplakuju.

Smrt „betyár“-a.

Negdašnjeg betyár- (rauber) sveta jedna glasovita i strašna persona je vumrla ove dane vu Bács-Martonosu. Za Faragó Miklósa

ovak je sud mislil, da bude Boga i suda svojom dosiedkom prevaril, bez da će krivo priseći, akopram prisigal bude.

Da čujemo, kak je on to u svojoj crnoj duši izmudril!

Određenog dana za prisegu, ide on anda svojom dragocienom batinom k sudu i ovde bude odmah pitan, jeli se je odlučil i jeli hoće odriešavajuću prisegu položiti, a kad se je na to izjavil, da hoće, pričel ga je nesretni njegov prijatelj skoro plačuć od toga čina odgovarati I sudac takodjer mu je razložil u svoj ozbiljnosti strahoviti grieh krive prisige i kaštige božje, koja će na svaki način prijeli ili poslije slediti, — ali sve je bilo badava. Vrag ga je već u svojoj moći imal te ga nije hotel izpustiti, kakti rućeci lav ga je obhadjal i u svoje mreže zapletal, dok ga je posve zaplet, kak pavuk muhu, da već nije mogel natrag i sad je bil niegov.

Sudac priredi razpelo i nesretni zločinac imal je pristupiti k stolu, na kojem je razpelo i postavljeno bilo. Svi sudci i ostali činovnici se iz svojih sedalah dignu, kak je to pod prisegom navadno. U tom hipu preda zločinac svoju batinu sudbenomu podvorniku, da mu ju iza toga podrži, jer mu je tobož pri polaganju prisige neprilična.

Tom nevaljanom i paklenom dosietkom

je on kanil Boga i sud prevarati i svoju uzburkanu saviest umiriti, pošto si je tim za pravo mislil, da u hipu polaganja prisige on izbilja nema prijateljeve novce kod sebe već je ima sudbeni podvornik.

Anda digne tri prsta desne ruke u vis na prisegu te pozove svemogućega i sveznajućega pravednoga Boga za sviedoka, da on nikakovih novac svog prijatelja nema u sranjbi.

Kriva prisega bila je položena i sada sudcu nije drugo preostalo, nego tužitelja sa svojom tražbinom i tužbom odbiti. Krivo prisegavši pako tat, je sad od podvornika vzel svoju batinu te je hotel iz sudnice oditi, ali nut! Bog se neda izsmehavati; zločinac na jedan krat padne guttom udaren na pod, pod njim je ležala palica, koja se je kod pada težinom njegovog tiela pretrgla i iz nje su van stale banke, za koje je netom krivo prisegel.

Nekoliko veselih.

I.

Gospodin plebanoš podturenski se je u vrtu sel u hlad i bezbrizno pušil svoju cigaru. U to se dopela knjemu prijatelj Dr Babić te mu krikne: »Dobar dan plebanuš,

kak je kaj? — »Ah nije baš najbolje, po noći neimam sna.« — »To je zlo!« — »Je, čuješ doktor, zar ti meni nebi za to mogel kaj prepisati?« — »No, to bi baš mogel, n. pr. Chloral, Bromkali, Sulfonal i spodobna, ali to sve nije za hasen, jer se čoviek k tomu priučiti a pollam se mora odućevati. Nego ti pij prije nego ćeš si u postelj leći dobroga vrućega Grog-a.« — »Toga Bog nedaj, to nebudem učinil; em ja svake nedelje prodekujem proti opojnomu pitju, a onda nemrem sam se proti tomu ogriešiti.« — »Ali dragi plebanuš, kad pak ti je za kakti medicinu prepisujem!« — »Ne, ne, to moji ljudi neznaju razlikovati. Pak kak bi došel do vruće vode, da nebi nitko znal?« — »Eh, to je lahko, ti reći tvojog gazdaricu, da se hoćeš na večer miesto u jutro podbrivati, jeli me sad razmeš?« — »No dobro je, budem si premislil.«

Četiri tjedna za tim se doktor iz svojih goric vozi kroz Podturen te se navrne na kratko vrieme na farov, ali plebanuš baš sada nije bil doma. — »No, kak je gospodin plebanuš?« — »zapita staru gazdaricu. — »Ah, a nikaj nije znjtim.« — »zmlja stara — »Pak kaj mu je?« — »A kaj bi em mu se meša u glavi, svaki dan se po četiri i pet krat podbriva!« —

su ga zvali. Vnogo gréhov je nosil na svojoj duši, vnogo ljudi je zaklal, vnoga spokral i t. d. Svét restov je bolje poznal, kak civilski život. Pazilo je navék na njega žandarstvo ako je sloboden bil gdé koj tjeđen. Iz Illave je prošlog tjeđna došel nazad vu Bács-Martonos. Ta kaštiga mu je bila zadnja vu življenju. Ove dane je patrola išla mimo njegove hiže i kad su žandari vrišćenja počuli iz njegovog stana su nutri išli, gde je on ženu gutil. Taki su ga prijeli, ali se je proti stavil, i jednomu žandaru je pušku hotel vzeti. Szalay János stražmester, kak je to videl je sa banganetom prek prepričil Faragó-a, gdo se je doli zrušil i za par minut vumrl. Mrtvo tělo su taki odnesli na varaške hiže a žandari pak su javili soldačkom sudu i sudbenomu stolu, od kud je vizitacia došla i ustanovila, da su žandari oružje vlastno hasnuvali. Vezda se je Bács-Martonos a okolica do jednoga pred svakim strašnoga rauberaoslo bodila.

Tigriši na vulci.

Vu Veronna taljanskim varošu su dva tigriši vušli vun iz jednog cirkusa. Stanovništvo je tak rekuć niti vun se nê ufalo iti na vulcu, dok su ne po dugim naganjanju obedva tigriše prijeli.

Cirkveno.

Pri čakovečkih patrih reda Sv. Ference se je premenjba pripetila. Tislér Timóth je namesćeni vu Verőcze (Slavonia), na mesto njega je došel iz Szigetvára Zabavnik Alajos; Husaina Hippoly je vu Varaždin otišel za vikarišu, na mesto njega je došel vu Čakovec Lach Landulf iz Verőcze.

Imendan Kossuth Lajoša.

Pokojnog oca magjarskog naroda i slavnog viteza slobode, Kossuth Lajoša imendan su vu Čakovcu lépo obslužili. Vu Pecsornik-ošteriju su se prošlog meseca 25-ga vu velikim broju zišli skup člani »Vasasztal-društva, pak med popěvanjem domoljubnih pesmah su obslužili ovaj dan. Vlastnik

ošterije, Pecsornik Otto je iz ove prilike vu sali visećeg Kossuth Lajos kipa lépo dal obkinćiti.

Buna vu Kintl.

Nazadnje je kinezerski korman ipak glas dal od sebe. Naložil je najme Li-Hung-Čang, da nek počme sa vladami već jedenkrat pogodbu za mir. Ali list, koj to veli, neznamo još gde je pisani, pak zato niti neznamo gde se zadržavlje cesarska familia. Li-Hung-Čang se med tem sve bolje sumnjivo ponaša. Ove dane je poslal jeden telegraf kinezerskomu deputatu vu London, da je on malovredni čovek, ako nemre engleze tak na svoju ruku dobiti, da izprazniju Pekinga, tojest da soldate nazad vzemeju, kak su to rusi prilićni, koje je na to tamošnji kinezerski deputat nagovoril. Ali vnogo je istineše, da je Li-Hung-Čang rusom nekaj takvoga obećal i to sigurno Mandžuriu, za koju pak bi rusom bilo vředno ostaviti Peking. To bez reći nemreju gledati niti druge vlade, pak je i istina, jer ako europejci iz Pekinga vun otiđu, kinezeri su opet gospoda, opet budu se bunili i svi stroški bi za badav bili. — Med tem nam dojdeju takvi, glasi, da se vu drugi strani Kine buna či sve duže bolje i bolje širi, i da su sudi već nemogući zapovedati stanovnikom.

Strašna noć.

Zenobia grofica je sa svojom kćerjom i jednom priateljicom već od zdavnja živela samotno vu svojim kaštelju vu Drino občini. Grofica se je već od zdavnja tužila, da njoj njeni kellner jako nešparavno postupa sa vinom i već je i sumnjiva bila, jeli kellner vino sebi ne jemlje. Cesare Nikoleti kellner se je na to tak razrdil, da je vu noći s puškom išel vu spavaćnicu grofice i hotel nju je streliti. Grofica i gori rečene dve druge žene su prestrašeno bežale vu drugu hižu i zarigrale su vrata. Med tem su i carabinieri (žandari) došli, pred kojimi je

kellner vu svoju hižu odbežal i prvoga karabinera je streljil. Na to su ovi streljati počeli na njega i on se je doli srušil na pol mrtev. Komaj su ga onda mogli osloboditi od ljudih, koji su se ta sakupili i hoteli ga zaklati.

Nekaj za kratek čas.

Kossuth Lajos kakti stražar

Vu Debrecenu jednu mrzlu zimsku noć ide dimo Kossuth iz ministerske sednice, kada spazi pred jednom hižom jednoga honvéda, koj je ves trepetal od velike zime.

Tebe zebe? — pita ga Kossuth.

Oh, i kak strašno! — već sam četiri vure tu na straži, pak su me još nê premenili.

Pak koliko vur bi moral ti stati?

Samo jednu.

No, ja te premenim.

Nê, gospone, to je nê moguće. Me strliju.

Ničesa se neboj, samo daj sim pušku i kapu i s mojom idi k — wachkommendantu.

To ne napravim, gospon, ja sam pošten soldat.

Ali ja ti zapovedam!

Honvéd na te reći prek da pušku i čaku, koju si Kossuth odmah dene na glavu.

Kada honvéd na mesto dojde, gde se wachkommendant ravno po svoji volji zabavljal, ov ves začudjeni oštro zakrići nad honvédom:

Ti ficko, ti, kak si vupal sim dojt?

Premenili su me, gospone!

Kaj si obnore?! Pak što te preměnil? Nepoznam ga. Nekakov veliki gospon mora biti, kajti mi je oštro zapovedal.

Kada spazi wachkommendant čaku na honvédovi glavi, pita ga:

A čija je to čaka?

Njegova, gospone.

Oficir se nej tak prestrašil, da bi poleg njega puknula žereća strěla, kak na te reći, i zato beži, kak da bi ga veter nesel na ono mesto, gde je straža bila postavljena.

I zaisto nise vkanil. Koj se tam s puškom mirno šetal gori-doli, ne je bil drugi, kak sam Kossuth.

Od velikoga straha su mu i reći za begle, ali nê Kossuthu, koj oštro pita:

Oni su wachkommendant?

Je, gospone!

Naj zemeju prek to pušku. V jutro do osme vure moraju stražiti!

Da kak se to vidlo pozabljenomu wachkommendantu, si moremo misliti?

Hrusóczy Elek.

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

II.

Sudac: »Ne dayna ste osamdeset forinti vkrali, a sada opet sto, — zar se nebudete nikad poravili?«

Tat: »Prosim gospodina obersudca, em sam se već za dvadeset forinti popravil!«

III.

Gospon proti jednoj dievojki, koja prosjaći: »Šram te bilo! Takova zdrava dievojka, — zar te nije šram okolo prosjaćiti? Kakov je mešter tvoj otać?«

»On takajše prosjaćil!«

»A tvoja mati?«

»I ona prosjaćil!«

»A jeli imaš i bratju?«

»Imam, jednoga brata — on je na sveučilištu.«

»Pak kaj se tam ući?«

»Nikaj se neuči, samo sedi u flaši špiritusa — on ima dve glave.«

IV.

Ledićen: »Nuder mi reći, jeli ti izbilja držiš onu tvrđnju niekih za istinitu, koji tvrde, da oženjeni duže živu nego ledićni?«

Oženjeni: »Moguće je, — ili im se barem duže čini.«

V.

Stražmester: »Recite mi vi Dobrovski, kak je to, da sam vas ja včera, u nedelju tam na promenadi u civilu za jednim drevom stali videl?«

Soldat: »Jer — jer drvo nije dosta debelo bilo.«

VI.

Nekoju staru mamicu je domaći gospodin plebanuš na njezinoj skrajnoj uri tiešil. On joj je pripoviedal od starih dobrih vremen, kada se je starica rodila i mlada bila, te je rekel, da je sadašnji sviet već na toliko pokvaren, da se ona more veseliti, ako, ovoga nevaljanoga svieta sa onim boljim zamieni. Kada je tim svojim liepim govorom bil gotov, skima starica svojom siedom glavom te odgovori:

»Ah moj dragi gospodin plebanuš, kak se čuje, već sada niti u nebu nije tak, kak je to u staro vrieme bilo.«

Em. Kollay.

Gabona árak. — Cienna žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor. érték
Buza	Pšenica	14.00 —
Zab	Zob	10.90 —
Rozs	Hrż	11.00 —
Kukoricza új	Kuruza nova	00.00 —
» » ó	» stara	10.50 —
Árpa	Ječmen	10.00 —
Fehér bab új	Grah beli	13.00 —
Sárga » »	» žuti	12.00 —
Vegyes » »	» zinočan	11.00 —
Lenmag	Len	24.00 —
Bükköny	Grahorka	12.00 —

Nyilttér*)

E rovat alatt közöltékért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szork.

Selyem-Blousok 2 frt 40 krtól

felelőbb — 4 méter! póstábr és vámmentesen szállítva! Minők póstafordultával küldetnek; nemkülönb. fekete, fehér és színes -Henneberg-selyem- 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Henneberg G. selyemgyáros (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Schneider-féle Páfrány-tokocskák (Galandozó elhajtó.)

Millió embernek e szer visszaadta teljes egészségét!
Kik galandférégen és gyomorhajban szenvednek.

Pántlikagilisza fejestől.
a páfrány-tokocskák által fájdalom nélkül, jótállás mellett, a legrovidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélküli gyors és biztos eredményért jótállást nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagilisza féreg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. — **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére **4 frt** postai utánvétellel vagy **3.50 órión** való leküldéssel.
A pántlikagilisza tünetei a következők: Az arez halványasárga, hágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyákosodás, bevont nyelv, emésztetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágygal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemés, a test megdagadása, gyomorsav, gyomorhív, gyakori felbőgés, bégőres, hengergetés, hullámszerű mozgások, szuró, szívó fájdalmak és szúrások a belekben, szivobogás, a vérkeringés rendtelenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a búskomorságra való hajlam, életuntás és a halál óhajása.

Egyedül valódi kapható: **SCHNEIDER JÓZSEF** gyógyszerésznél, Resicán, Fő-utca 55. (Délmagy. orsz.)

A. K. EGYETEM VÉGYTANI INTÉZETÉ:
A KRISTÁLY
SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYIFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDESEKBE
VENDEGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZO KOCSIBAN.

Csáktornyan kizárólagos raktár:
Strahia Testvérek fűszer, csemege és ásványvíz kereskedésében.

Hirdetmény.

A Bottornya és Vidékebeli Önsegélyző Szövetkezet
ez évi

rendes közgyűlését

1900. évi szeptember hó 16-án d. u. 4 órakor fogja tartani
Bottornyan, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívotnak.

T Á R G Y S O R O Z A T:

1. Az igazgatóság esetleg felügyelő-bizottság jelentése a szövetkezet ügyeinek állapotáról.
2. A mérleg megállapítása.
3. A szövetkezet felosztása s felszámolása tárgyában hozandó határozat, valamint a szükséges választások megejtése.

Kelt Bottornyan, 1900. szept. 6-án.

717

Az igazgatóság.

Pályázati hirdetmény.

A vizi-szent-györgyi róm. kath. kántortanítói állásra pályázat nyitattik.

Javadalmazás:

1. Készpénzfizetés 800 korona.
2. Hat hold föld haszonélvezete.
3. 6 öl tűzifa.
4. Szabad lakás kerttel.
5. Stóla jövedelem és szabad koleda.

A pályázati kérvények e hó 16-ig alulirott iskolaszéki elnökhöz nyújtandók be.

A választás f. é. szeptember hó 18-án d. e. 10 órakor fog Vizi-Szent-Györgyön megtartatni.

Vizi-Szent-György, 1900. évi szept. 3-án.

Novák László
isklsz. gondnok.

713

Jurák Zvonimir
isklsz. elnök.

Tűzifaeladás.

Szép hasáb bükkfa egész vagon-rakományban 100—105 métermázsa sulyban házhoz szállitva 120 korona. Kicsinybeni eladás házhoz szállitva méterölenkint 25 koronáért kapható

Löbl Mór és fia czégnél

deszka- és sörraktár Csáktornyan.

710 3—3

Alulírott bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. írásbir. 1900. évi V. 136/1. számú végzése következtében Wollák Rezső csáktornyai ügyvéd által képviselt Csáktornyai Tak-pénztár r.-t. javára Belovári Jakab m.-királyi lakos ellen 2130 kor. s jár. erejéig 1900. évi június hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2720 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak, szarvasmarhák, 1 ól, 1 szekér, 1 szecs-kavágó és 1 kucoriczamaroszológép nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járás-bíróság 1900. évi V. 136/2. sz. végzése folytán 2130 kor. tőkekövetelés, ennek 1898. évi június hó 27. napjától járó 8% kamatai, és eddig összesen 298 kor. 32 f.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig a helyszínen vagyis Mura-Királyon leendő eszközzésére

1900. évi szept. hó 17. napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becáron alul is el fognak adatni. 716

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és fölülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlakon 1900. szept. hó 2-án.

Sós Frigyes kir. bir. végrehajtó

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. bíróság 1900. évi Sp. I. 10/4. sz. végzése következtében dr. Tamás János perlaki lakos javára Kozánics Mihály és társai perlaki lakosok ellen 110 k. 34 f. s jár. erejéig 1900. évi július 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1700 kor. becsült ingóságok u. m.: 4 ló és 1 pajta nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. bíróság 1900. évi V. 407/2. számú végzése folytán 110 k. 43 f. tőkekövetelés ennek 1900. év január hó 10. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 60 k. 50 f.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig a helyszínen, vagyis Perlakon leendő eszközzésére

1900. évi szept. hó 13. napjának d. e. 10 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becáron alul is el fognak adatni. 715

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és fölülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlakon, 1900. szept. 1-én.

Sós Frigyes kir. bir. végrehajtó

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. bíróság 1899. évi Sp. II. 524/3. számú végzése következtében dr. Tamás János perlaki ügyvéd által képviselt Szacsics Mihály jákopovecki lakos javára Kozánics Mihály perlaki lakos ellen 80 kor. s jár. erejéig 1900. évi január hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 760 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: 1 ló, 1 ól, 2 kocsis és 1 kasnyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járás-bíróság 1900. évi V. 49/5. számú végzése folytán 80 kor. tőkekövetelés, ennek 1899. évi szept. 24-től járó 5% kamatai és eddig összesen 62 k. 60 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig a helyszínen, vagyis Perlakon leendő eszközzésére

1900. évi szept. hó 13. napjának délelőtti 9 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és fölülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik. 714

Kelt Perlakon 1900. évi szept. 1-én.

Sós Frigyes kir. bírósági végrehajtó

A Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat

t. cz. részvényesi

1900. évi szeptember hó 29-én délután 3 órakor Csáktornyán

a társulat saját házában tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívataknak.

Tanácskozási tárgyak:

- Elnöki megnyitás;
- a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése;
- az igazgatóság javaslata: emeltessék fel a részvénytőke, a rendkívüli tartalékalap teljes, — a rendes tartalékalap részbeni igénybevitelével 100.000 koronáról 300.000 koronára.
- A c) pont elfogadása esetén mondja ki a közgyűlés, hogy a Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat 500 darab 200 korona illetve 100 forint névértékről szóló részvényei bevonandók és helyükbe 1500 darab 200 korona névértékről szóló új részvény bocsátandó ki, melyekből egy-egy régi részvény után három-három darab szalgátatandó ki a részvényeseknek díjmentesen; az új részvények beszerzésével és bélyegilletkeivel járó költségeket a takarékpénztár viseli, ezek fedezetüket a tartalékalapból leljék.
- a társulat alapszabályainak revíziója és megfelelő módosítása,
- a napbiztosi teendőket teljesítő igazgatósági tag napidíjának eddigi 4 koronáról 6 koronára való felemelése iránti határozat.
- agkkora miatt igazgatósági tisztjéről leköszönt Deák József ur helyébe a még hátralevő működési időre egy új tag megválasztása;
- netáni indítványok.

Csáktornyán, 1900. évi augusztus hó 23-án.

Az igazgatóság.

42. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen vagy törvényes meghatalmazottja (41. §.) által gyakorolhatja; de ezen jog gyakorolhatására megkívánatik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlés előtt legalább 2 hét óta a társulat könyvében az ő nevére legyen beírva és végre, hogy az szintén a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg, azaz 1900. évi szeptember hó 26-ig az intézet pénztárába letétesse.

Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.